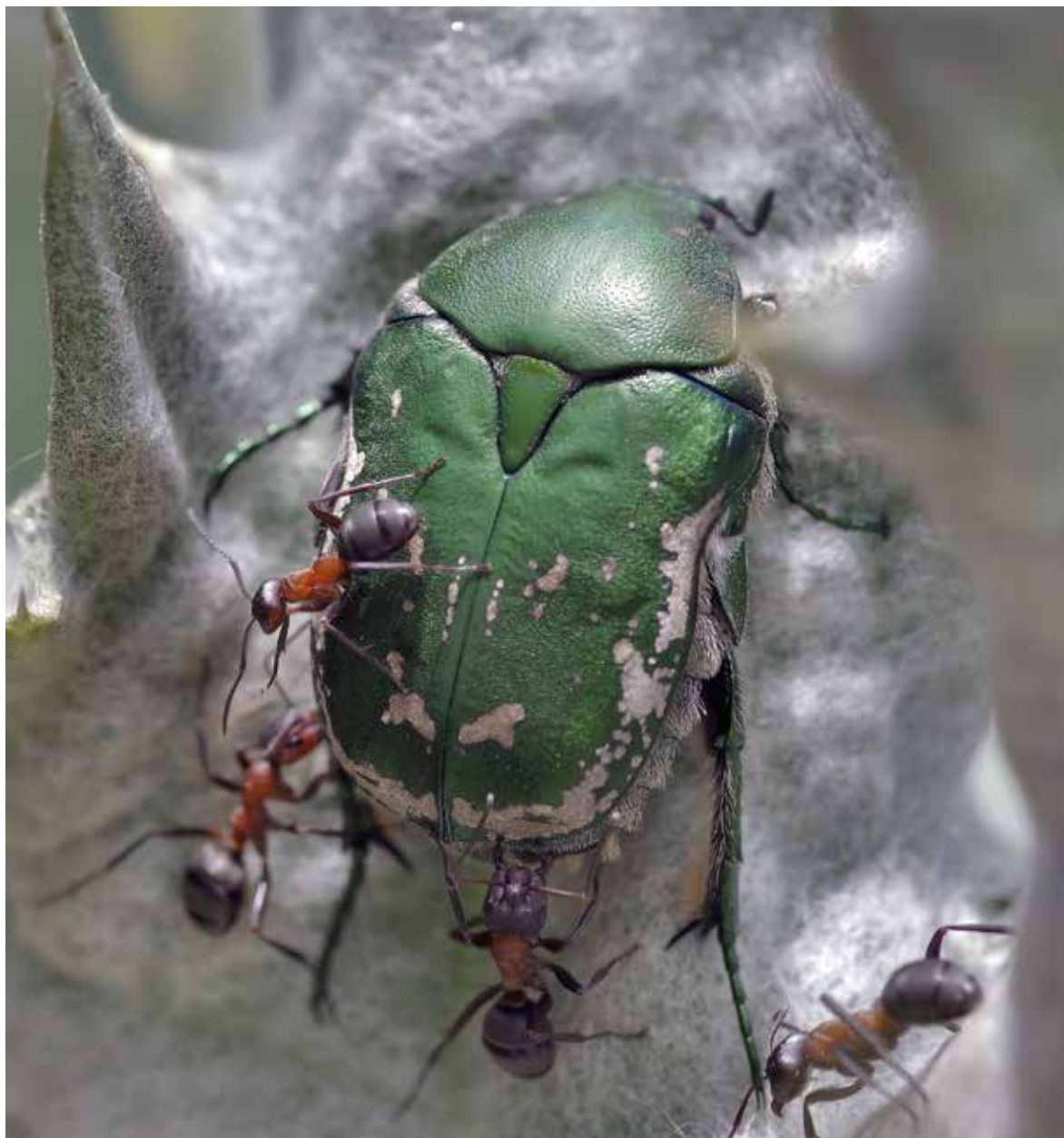

Magyar virágbogár

Protaetia (Netocia) ungarica (HERBST, 1790)

Védelmi kategória: Nem szerepel a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) által felállított, a veszélyeztetett fajokat tartalmazó listán. Magyarországon 2001 óta *védett*, pénzben kifejezett értéke 10 000 Ft.

Ez a magyar virágbogár valószínűleg túl nagy falat lesz a támadó hangyák számára (© Farkas Sándor)

A faj életvitele: A magyar virágbogár – hazai rokonainak zömétől eltérően – felül matt és nem egyöntetűen csillogó fémszöld, hanem csak a test alsó részén fényes. Előhátát és szárnyfedőit többé-kevésbé sűrűn álló fehér foltok díszítik. Testhossza 15–23 mm, alakja zömök. Hátrás szárnya fejlett, a bogár jó repülő. Melegkedvelő faj, mely nem a virágokban táplálkozik, hanem leggyakrabban a bókoló bogáncs és az útszéli bogáncs, olykor a mezei aszat, a kisvirágú hangyabogáncs virágzatának alsó részén, a vacokpikkelyeknél fúrja be magát, és onnan szívogatja a növény nedveit. Kifejlett példányokkal májustól júliusig lehet találkozni, elsősorban löszgyepekben, de rontott-zavart (gyomos) helyeken is előfordulnak. Az aranyos rózsabogár és más virágbogarak lárvájától eltérően a magyar virágbogár lárvája elhalt gyökereken fejlődik, nem pedig holt fában vagy komposztban. A nőtények a peterakáshoz beássák magukat a földbe, a növények gyökerei közé. Pajorszerű lárvái itt fejlődnek 1–3 évig. Fejlődésüket nagyban befolyásolja a számára elérhető táplálék mennyisége és a hőmérséklet.

A magyar virágbogár gyakran található bogáncsfajok szárán és virágpikkelyei között (© Farkas Sándor)

Elterjedés és állománynagyság: Délkelet-Európától Közép-Ázsiáig elterjedt faj, amelynek számos alfaja ismert. Magyarországon elsősorban a kötött talajú sztyepp jellegű területeken fordul elő, leginkább löszgyepekben, néhol zárt, mélyebb talajú lejtősztyepekben és nem nagyon szélsőséges szikességen. Alkalmas élőhelyen ritkán találni tömegesen, egy-egy virágon általában egy-egy bogár táplálkozik, az Alföld néhány helyén gyakorinak mondható.

Veszélyeztető tényezők: A faj számára alkalmas élőhelyek zsugorodása, különösen a löszpusztagyepek és természetközeli sztyepprétek beszántása, parcellázása vagy erőteljes művelése, az özőnnövényfajok (pl. akác, selyemkóró) térnyerése veszélyeztető tényezők. A már amúgy is erősen feldarabolódott élőhelyek fennmaradása és azokban a tápnövényéül szolgáló fészkesvirágzatúak jelenléte különösen fontos a magyar virágbogár megőrzése szempontjából.

A megőrzés érdekében szükséges és ajánlott tevékenységek: Legfontosabb a természetes, fajgazdag lösz- és homokpusztagyepek, sztyeppi élőhelyek védelme, a mezsgyék gyepesítése, a szántókat elválasztó gypsávok létrehozása, a kaszálás vagy legeltetés természetkímélő időzítése, a fás növényzet telepítésének minimalizálása. Különösen fontos a lösz- és homokgyepfoltok megőrzése, azokra benyomuló özőnfajok visszaszorítása és az élőhely-aprózódás megakadályozása. Az élőhelyéül szolgáló területeket, azokon a foltokon, ahol tápnövényei nagy számban fordulnak elő, csak júniustól szabad hasznosítani (legeltetés, kaszálás).

Ajánlott irodalom: KORDA 2020, MERKL 2003, MERKL & VÍG 2009

BÉRCES SÁNDOR & SZÉL GYÖZŐ